

Moravský cimbál napříč generacemi

24. květen 2016, 0:51, , portál Brno město hudby

Autor Jiří Plocek

Skladba *Malované na cimbál* Dalibora Štrunce propůjčila jméno koncertu i novému CD. To je jedním z nejzralejších a současně nejnadějnějších plodů rozmachu cimbálové hry na Moravě.

V sále brněnského Konventu Milosrdných bratří se 18. května konal pozoruhodný koncert. Jeho sjednocujícím prvkem byla osobnost **Dalibora Štrunce** – cimbalisty, interpreta, aktivního hudebníka, skladatele i pedagoga. Dvě posledně uvedené role našly svůj dosavadní vrchol a pro posluchače neobyčejně působivé vyústění právě na koncertu *Malované na cimbál* v brněnském Konventu. V programu zazněla Štruncova autorská tvorba v podání tří jeho studentek, **Kateřiny Harnošové, Anny Múčkové a Barbory**

Jagošové (té sekundovala ve skladbě *Hlasy modrých stromů* hobojistka Jaroslava Tajanovská). Doprovázel je studentský **Moravský komorní orchestr** pod vedením **Richarda Kružíka**.

Atmosféru večera umocnilo představení zdařile vyvedeného stejnojmenného CD obsahující hudbu, jež zazněla v programu. Autor tohoto textu se na CD podílel jako spoluautor průvodního slova a konzultant – jednak z přátelství k autorovi, ale i z niterného přesvědčení,

že tu vzniká něco dobrého. I tak ale musí zmínit interpretační úroveň a současně zjevně radostný projev všech zúčastněných mladých muzikantů. Zrodilo se tu něco, čím se Brno může chlubit, a kdyby bylo jako město firmou, tak to může i s hrdostí exportovat. Publikum ocenilo výkony všech – autora i hudebníků – zaslouženým dlouhotrvajícím potleskem.

Dynamický nástroj a jeho protagonisté

Cimbál na Moravě je nepřehlédnutelným fenoménem a zdá se, že jeho působení ještě nabývá na intenzitě. V publiku brněnského koncertu byly přítomny dvě osobnosti, které patří k ikonám zdejší cimbálové hry: Helena Červenková po desetiletí působila jako excelentní a vzorová sólistka BROLNu, Růžena Děcká stále ještě působí jako neobyčejně produktivní pedagožka, z jejíž třídy vzešly takové osobnosti jako je Daniel Skála či Petr Pavlinec. Profesorka Děcká stála u zrodu prestižního Mezinárodního festivalu cimbálu ve Valašském Meziříčí. Spolu s Helenou Červenkovou jsou také dlouhá léta aktivní ve Světovém sdružení cimbalistů, kde propagují naše talenty. Jsou to osobnosti, na jejichž „zádech“ vyrostla generace současných excelentních hráčů, skladatelů a pedagogů, kteří působí po celé Moravě.

Dalibor Štrunc představuje špičku této generace a sám již založil na další – z jeho třídy vyšli skvělí mladí hráči Jiří Gužík a Petr Gablas. Po nich přišla do jeho třídy vlna dívek, jejíž protagonistky účinkovaly i na tomto koncertě – už během studií podávají zcela profesionální výkony. Jedna z mladičkových cimbalistek, Anna Múčková, vystoupí se skladbou *Malované na cimbál* [v pražském Rudolfinu](#) za doprovodu

Filharmonie mladých Praha. Spolu s tímto pohybem se posouvá i autorská tvorba mladších skladatelů a právě Štruncovy skladby z CD *Malované na cimbál* mohou pro šíření renomé tohoto nástroje udělat mnoho.

Letos padesátiletý cimbalista Dalibor Štrunc si za svou dosavadní hudební kariéru „ohmatl“ cimbál ze všech stran. Rodák z Rožnova pod Radhoštěm získal vztah k valašské lidové hudbě díky svým rodičům. Na profesionální úroveň ve hře na cimbál se dostal po absolutoriu brněnské konzervatoře. Působil v Československém státním souboru písní a tanců v Praze a posléze v Brněnském rozhlasovém orchestru lidových nástrojů. Vedle toho postupně spolupracoval s celou řadou profesionálních těles (např. FOK, Filharmonie Brno, Südwestdeutsche Philharmonie Konstanz aj.) a natáčel filmovou hudbu.

Založil si také vlastní skupinu Cimbal Classic, která je zaměřena především na písňový repertoár – lidový i autorský. Bytostný vztah k písni a hudební kvality jej přivedly též do skupiny Hany a Petra Ulrychových Javory. Už po léta je i se svojí ženou Kateřinou podstatnou částí její hudební tváře. Vedle role interpreta se Dalibor Štrunc postupně začal projevovat jako autor, a to nejen ve skupině Cimbal Classic. V roce 2000 vydal své první autorské CD *Prameny* (Gnosis Brno), na němž exponuje cimbál v netradičních polohách a vytvořil svébytný obraz cimbálové hry a hudby, postrádající vlivy maďarské a rumunské, na Moravu zhusta zasahující. V témže roce začal působit jako pedagog na Konzervatoři Brno.

Cimbál jako pevná součást moravské kultury

Cimbálová hra má na Moravě svou tradici. Původní malé stolové či přenosné cimbály byly ve 20. století nahrazeny velkým cimbálem „maďarského“ typu, na nějž hraje drtivá většina moravských cimbalistů. Tito muzikanti jsou jednou ze základních součástí typických moravských cimbálových muzik, které při svém počtu tvoří vcelku hustou síť – a vlastně jakousi základní matici naší tradiční kultury. Cimbál nás také propojuje s dalšími kulturami: slovenskou, maďarskou, rumunskou. Ty jsou pro moravské muzikanty stálou inspirací.

Současně se ale na Moravě děje na povrch snaha o interpretační a tvůrčí svébytnost. Cimbál totiž není jen nástrojem „lidovým“, ale během 20. století v našich zemích „povýšil“ i na úroveň klasické hudby. Po druhé světové válce se začal uplatňovat v profesionální hudební sféře (systematicky především v Brněnském rozhlasovém orchestru lidových nástrojů), začali pro něj psát i skladatelé vážné hudby. Na Moravě a ve Slezsku se vyučuje jak v několika Základních uměleckých školách, tak na třech konzervatořích (Brno, Kroměříž, Ostrava).

Foto Jiří Plocek